

ЭССЕ

\$\$\$001

Болашақ физика мұғалімінің кәсіби күзіреттілігін дамыту жолдары

\$\$\$002

Жаңартылған бағдарлама жағдайында физиканы оқытудың ерекшеліктері

\$\$\$003

Жас физика мұғалімінің қиыншылықтары

\$\$\$004

Физика мұғалімінің шығармашылық қызметі

\$\$\$005

Физика мұғалімінің тұлғалық жеке стилі

\$\$\$006

Физика мұғалімінің кәсіби шеберлігін дамыту жолдары

\$\$\$007

Физиканы қашықтықтан оқыту мәселелері

\$\$\$008

Менің мамандығым - физика педагогы

\$\$\$009

Мектептегі заманауи физика кабинеті

\$\$\$010

Физиканы оқытуда STEM технологиясының орны

\$\$\$11

Орта мектеп физикасындағы «Жартылай өткізгіштердегі электр тогы» тақырыбын оқыту мәселесі

\$\$\$12

Ғылымның дамуындағы қазіргі тенденциялар

\$\$\$13

Елдің интеллектуалды әлеуетін дамыту үшін іргелі физикалық білімнің мәні

\$\$\$14

Пәнаралық ғылымдардың қазіргі дамуы

\$\$\$15

Астрофизика және космологияны мектеп бағдарламасына сай оқыту мәселелері

\$\$\$16

Қазіргі заманғы физика мұғалімі қандай болу керек?

\$\$\$17

Б. Алтынсариннің «Маған жақсы мұғалім бәрінен де қымбат, өйткені мұғалім – мектептің жүрегі» деген сөзіне өз ойыңызды білдіріңіз

\$\$\$18

Физика мұғалімі - бұл мамандық па әлде өмірлік ұстаным ба?

\$\$\$19

Ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға физиканы оқытудың әдістемесі.

\$\$\$20

Физиканы оқу процесінде оқушылардың зерттеу дағдыларын дамыту жолдары.

СҰРАҚТАР

###001

Клапейрон – Клаузиус теңдеуі.

###002

Электр заряды және оның сақталу заңы. Зарядтардың өзара әсерлері.

###003

Доплер эффектісі. Дыбыс толқындары. Ультрадыбыс және оның қолдануылуы.

###004

Электр өрісі және оның кернеулігі. Суперпозиция принципі. Дипольдің электр өрісі. Вектор ағыны.

###005

Термодинамиканың екінші заңы және оның физикалық мағынасы. Карно циклінің пайдалы әсер коэффициенті. Карно теоремасы.

###006

Остроградский – Гаусс теоремасы және оны электр өрісінің кернеулігін есептеу үшін қолдану.

###007

Зарядты тасымалдаудағы өріс күшінің жұмысы. Электростатикалық өрістің циркуляциясы.

###008

Потенциал. Потенциалдар айырымы. Эквипотенциалдық беттер. Потенциалдың электростатистикалық өріс кернеулігімен байланысы.

###009

Электростатикалық өрістегі өткізгіштер. Өткізгіштегі және өткізгіш бетіне жақын жердегі электр өрісі. Өткізгіш-вакуум шекарасындағы шекаралық шарттар.

###010

Электр сыйымдылық. Конденсаторлар. Өртүрлі геометриялық пішіндегі конденсаторлардың сыйымдылығы.

###011

Зарядталған конденсаторлар және өткізгіштер жүйесінің энергиясы. Электр өрісінің энергиясының көлемдік тығыздығы.

###012

Зарядтардың электр өрісіндегі қозғалысы. Электр тоғының пайда болу шарттары және оның жалпы сипаттамасы.

###013

Металдардың электрлік өткізгіштігінің классикалық электрондық теориясы.

###014

Ом және Джоуль-Ленц заңдарының дифференциалдық түрі. Бөгде күштер. Электр қозғаушы күш.

###015

Тармақталған тізбектер. Кирхгоф ережелері.

16

Газдың кинетикалық теориясының негізгі теңдеуін қорытып шығару тәсілін көрсетіңіз.

17

Күйдің калориялық теңдеуі. Калориялық және термиялық коэффициенттерді анықтау әдістері.

18

Резерфорд тәжірибесі

19

Адиабаталық, серпімділік модульдерінің және дыбыс жылдамдығының арасындағы тәуелділікті қорытып шығару жолын көрсетіңіз.

20

Остроград-Гаусс теоремасын физикалық үдерістерді сипаттау мақсатында қолдану әдісі.

21

Максвелл мен Гиббстің фазалық кеңістіктерінің басқа кеңістіктерден айырмашылығы.

22

Біздің галактика. Галактикадан тыс астрономияның негіздері. Галактикалар спектріндегі қызыл ығысу.

23

Ыстық Ғалам және рэликтивтік сәуле жайында түсінік.

24

Термоядролық реакциялар. Күн мен жұлдыздардың энергиясы.

25

Планеталардың пайда болуы. Кант, Лаплас және Джинс гипотезлары.

26

Фридманның космологиялық шешімдері.

27

Атомның құрылысы. Д.Д. Томсон және Э.Резерфорд моделі

28

Спектрдің түрлері. Жұтылу және шығару спектрлерінің сипаттамасы

29

Сутегі атомының спектрлік сериясы

30

Бор постулаттары. Бор теориясы бойынша сутегі атомының құрылысы

31

Франк – Герц тәжірибелері

32

Сутегі атомының эллипстік орбитасы

33

Луй – де – Бройль теңдеуі

34

Гейзенбергтің анықталмаушылық принципі.

35

Сызықты гармониялық осциллятор және оның энергиясының квантталуы

36

Паули принципі. Электрондық қабаттар

37

Қатты денелердің зоналық теориясының элементтері. Ферми беті

38

Оптикалық кванттық генераторлар. Лазер сәулесінің ғылымда және техникада пайдаланылуы.

39

Термодинамиканың үшінші бастамасының бірінші және екінші бастамалардан айырмашылығын талдап көрсетіңіз.

40

Атом ядросының құрылымы

41

Ядро өлшемі. Ядролық күш. Байланыс энергиясы

42

Атом ядросының моделі

43

α -ыдырау. α - бөлшектердің спектрі

44

Радиоактивті ыдырау заңы

45

Біртекті фазалық өтулерді сипаттауға Клаузиус - Клайперон теңдеуінің қолданылуы

46

Практикада екінші текті фазалық өтулердің кездесуі

47

Эренфест теңдеуін пайдаланып екінші текті фазалық өтулерді сипаттау

48

Сипаттамалық функциялардың өзгерістерін фазалық диаграммаларды қолданып есептеу

49

Радиоактивті қатарлар

50

Альфа-бөлшегінің әсерінен орындалатын ядролық реакциялар

###001

Индукциясы 0,2 Тл магнит өрісінде дөңгелек орбитамен қозғалатын электронның айналу жиілігін табыңыздар

###002

Бір-бірінен 1 м қашықтықта орналасқан шамалары 1 Кл, $q_1 = q_2 = \text{Кл}$ зарядтардың әсерлесу күшін анықтаңыздар

###003

10 нКл зарядтың 10 см қашықтықта туғызатын электр өрісінің кернеулігін табыңыздар.

###004

Идеал газ Карно циклін жасайды. Қыздырғыштың температурасы суытқыштың температурасынан үш есе артық. Қыздырғыш газға 42 кДж жылу мөлшерін берсе, ол қандай жұмыс істеді?

###005

Массасы 5 кг, температурасы 280 К суды, массасы 8 кг, температурасы 350 К сумен араластырады. Қоспаның температурасын табыңыздар.

###006

Көлемі 10 л ыдыстың ішінде массасы 1 г сутегі бар молекулалардың еркін жүру жолының орташа мәнін табыңыздар.

###007

309 К температурадағы және 0,7 МПа қысымдағы тығыздығы 12 кг/м³ газдың молярлық массасын табыңыздар.

###008

Сыйымдылығы 25 л ыдыста температурасы 290 К сутегі бар. Ыдыстағы сутегінің бір бөлігі пайдаланылған соң оның қысымы 0,4 МПа-ға кемиді. Пайдаланылған сутегінің массасын табыңыздар.

###009

Сыйымдылығы 30 л, температурасы 300 К, қысымы 5 МПа ыдыста қанша молекула бар?

###010

Сыйымдылығы 240 см³, температурасы 290 К, қысымы 50 кПа ыдыстағы заттың мөлшерін, концентрациясын табыңыздар.

###011

Газдың орташа квадраттық жылдамдығы 450 м/с, қысымы $5 \cdot 10^4$ Н/м² тең. Газдың тығыздығын табыңыздар

###012

Массасы 20 г материалдық нүкте $x = 0,1 \cos(4\pi t + \pi/4)$ заңдылығымен тербеледі. Нүктенің толық энергиясын табыңыздар.

###013

Тұрғын толқынның бірінші және төртінші түйіндерінің арақашықтығы 30 см. Қума толқынның ұзындығын анықтаңыздар.

###014

Бастапқы фазасы 10^0 , максимал жылдамдығы 30 см/с, амплитудасы 15 см гармоникалық тербелістің теңдеуін жазыңыздар.

###015

Нүкте амплитудасы 10 см, периоды 5 с гармоникалық тербеліс жасайды.
Максимал жылдамдық пен үдеуді табыңыздар.

16

Сутегі молекуласының орташа квадраттық жылдамдығы Жердегі бірінші ғарыштық жылдамдыққа тең болғанда, газ температурасы ($M=2 \cdot 10^{-3}$ кг/моль, $v_{\text{ғарыш}} = 8 \text{ км/с}$)

17

Велосипед доңғалағының диаметрі $d = 70 \text{ см}$, жетекші дөңгелектің тіс саны $z_1 = 48$, ал жетектелуші дөңгелектің тіс саны $z_2 = 18$. Педальдардың айналу жиілігі 1 айн/с болса, велосипедшінің жылдамдығы

18

Су астында 5 м тереңдікте, екі жағы бекітілген шыны трубканың төменгі аузы ашылды. Осы кезде трубкаға 1,95 г су енді. Трубка көлемі 2 см^3 , атмосфералық қысым 10^5 Па болса, бітеу шыны трубканың қысымы ($g = 10 \text{ м/с}^2$; $\rho_{\text{су}} = 10^3 \text{ кг/м}^3$)

19

Ауа температурасы 16°C , шық нүктесі 6°C . Ауаның абсолют және салыстырмалы ылғалдылығы ($t = 16^\circ\text{C}$; $\rho = 13,6 \text{ г/м}^3$; $t = 6^\circ\text{C}$; $\rho = 7,3 \text{ г/м}^3$)

20

Кейбір сұйықтықтағы молекулалардың концентрациясы $n = 2 \cdot 10^{27} \text{ м}^{-3}$. Диаметрі $d=10 \text{ см}$ және биіктігі $H=3 \text{ см}$ цилиндрлік ыдысқа құйылған бұл сұйықтықтың қанша уақыт буланатынын бағалаңыз. Ыдыстан сұйықтықтың булану жылдамдығы тұрақты және $\frac{\Delta N}{t} = 5 \cdot 10^{20} \frac{1}{\text{с}}$.

21

Сыйымдылығы $V=20 \text{ л}$ цилиндр $T=400 \text{ К}$ температурада азотпен толтырылған. Газдың бір бөлігі пайдаланылған кезде цилиндрдегі қысым $\Delta P=200 \text{ кПа}$ төмендеді. Пайдаланылған газдың m массасын анықтаңыз. Процесс изотермиялық деп саналады.

22

Көлемі $V_1 = 4 \cdot 10^{-3} \text{ м}^3$ ыдыста $P_1 = 1 \text{ атм}$ қысымында $m = 2 \text{ г}$ сутегі ($\mu = 0,002 \text{ кг/моль}$) болады. Газ қысылды, бұл жағдайда газдың қысымы тең болды $P_2=4 \text{ атм}$, ал көлемі төмендеді $\Delta V = 2 \cdot 10^{-3} \text{ м}^3$. Газдың температурасы қанша өзгерді?

23

Сыйымдылығы $V=4 \text{ л}$ колбада $P=200 \text{ кПа}$ қысыммен салмағы $m=0,6 \text{ г}$ газ бар. Газ молекулаларының орташа квадраттық жылдамдығын анықтаңыз.

24

Тығыздығы $\rho = 3 \frac{\text{кг}}{\text{м}^3}$ және оның молекулаларының орташа квадраттық жылдамдығы $v^2 = 100 \text{ м/с}$, идеал газдың қысымы қандай болады?

25

Аргон молекулаларының жылдамдығын анықтаңыз, онда $F(v)$ жылдамдық Модулінің таралу функциясының мәні температура үшін $T_0 = 300 \text{ К}$, $n = 5$ есе үлкен температурамен бірдей болады. Аргонның молярлық массасы $\mu = 40 \cdot 10^{-3} \text{ кг/моль}$.

26

Атмосфералық қысымдағы ауасы бар шыны колба $P_0=105\text{Па}$ $t_1=80^\circ\text{C}$ температурада өлшенеді. Колбадағы ауа $T_2=185^\circ\text{C}$ дейін қызады. Кейінгі өлшеу кезінде колба $\Delta m=0,25\text{г}$ жеңілірек болды. V шамының көлемі неге тең? Ауаның молярлық массасы $\mu=0,029\text{кг/моль}$.

27

Қараңғы материя мен қараңғы энергия.

28

Элементар бөлшектердің өзекті мәселелері. Негізгі қасиеттері: Элементар бөлшектердің сипаттамалары. Кварк және глюондар, олардың әрекеттесуі.

29

Асқын өткізгіштік. . Туннельдік эффект.

30

Ядроның бөліну реакциясы. Трансурандық элемент

31

Дейтрондар әсерінен орындалатын ядролық реакциялар

32

Нейтрондар әсерінен орындалатын ядролық реакциялар

33

Электрондар мен фотондар әсерінен орындалатын ядролық реакция

34

Ауыр ядролардың бөлінуі және синтездік реакция

35

Кернеу және деформация. Серпімді деформация. Пластикалық деформация.

36

Салыстырмалылық принципі. Галилей мен Лоренцтің түрлендірулері.

Ковариант түріндегі физика теңдеулері.

37

Симметрия принципі, суперпозиция, анықталмағандық принципі. Жаңа физикалық теорияларды құруда нұсқаулық ретіндегі сәйкестік принципі.

38

Энергияның сақталу заңы және уақыттың біртектілігі.

39

Кеңістіктің трансляциялық инварианттылығы мен изотропиясының салдары ретінде импульстің және бұрыштық импульстің сақталу заңдары.

40

Сутегі атомының кванттық сандары мен энергиясы. Кванттық суперпозиция. Классикалық суперпозиция.

41

Энергия-уақыт үшін анықталмағандық қатынасы. Анықталмағандық қатынасы, анықталмағандық принципі.

42

Магнит өрісі және оның сипаттамалары.

43

Материалдардың жіктелуі, олардың пішіні туралы мәліметтер, жылу, электр, магниттік және оптикалық қасиеттерді зерттеу әдістері.

44

Аморфты материалдар және олардың сипаттамалары.

45

Ішкі энергия және энтальпия күй функциясы ретінде.

46

Нүктелік үдеулерді қосу туралы Кориолис теоремасы. Кориолис үдеуінің векторлық өрнегі, физикалық мағынасы, модулі және бағыты.

47

Хартри-Фок теңдеуі. Өзара келісілген өріс.

48

Толқындық функциялар және атомдардың энергетикалық теңдеулері.

49

Екінші текті Лагранж теңдеулері. Механикалық жүйе үшін осы теңдеулерді құрастыру әдістемесі.

50

Энтропия. Энтропияның физикалық мағынасы. Гуи-Стодола теңдеуі.

###001

10 с уақытта өткізгіштегі ток күші 0А-ден 3 А-ге дейін бірқалыпты өседі. Өткізгіштен өткен зарядтың шамасын табыңыздар.

###002

Кедергісі 12 Ом өткізгіштегі ток күші 5 А-ден 0А-ге дейін 10 с уақытта кемиді. Көрсетілген уақытта өткізгіште бөлінетін жылу мөлшерін табыңыздар.

###003

Радиусы 5 см жұқа сақинаның центріндегі магнит индукциясын анықтаныздар. Сақинадағы ток күші 10А.

###004

50А тоғы бар шексіз түзу өткізгіштен 5 см қашықтықта орналасқан нүктедегі магнит индукциясын анықтаңыздар?

###006

Массалары 0,1 г екі шарик ұзындығы 20 см жіп арқылы бір нүктеге ілінеді. Шариктер бірдей зарядталып бір-бірінен жіптердің арасындағы бұрыш 60° тең болғанға дейін қашықтайды. Әрбір шариктің зарядын табыңыздар

###007

Сутегі атомының элементар теориясында электрон ядроны радиусы 53 пм шеңбер бойымен айналады. Электронның айналу жылдамдығы мен жиілігін табыңыздар

###008

Индуктивтілігі 4 мкГн катушкадан, сыйымдылығы 1,11 пФ конденсатордан тұратын контур қандай толқын ұзындығына резонанс жасайды?

###009

Бір-біріне параллель жалғанған сыйымдылығы 10 мкФ конденсатордан және 50 Ом кедергіден тұратын тізбектің толық кедергісін табыңыздар. Айнымалы токтың жиілігі 50 Гц.

###010

Адам көзілдіріксіз 12,5 см қашықтықта орналасқан кітапты оқи алса, оған оптикалық күші қандай көзілдірік қажет?

###011

Периоды 10 мм дифракциялық торға толқын ұзындығы 600 нм монохроматты жарық 300 бұрышпен түседі. Екінші бас максимумға сәйкес келетін дифракция бұрышын табыңыздар

###012

Диаметрі $d = 2$ мм сымтемірге 1 кг жүк ілінген. Сымтемірде пайда болған кернеулікті σ табыңыздар.

###013

Массасы 1 кг, диаметрі 60 см дискі өзінің жазықтығында перпендикуляр болып келген ості 20 айн / сек бұрыштық жылдамдықпен айналады. Дискіні тоқтату үшін қандай жұмыс істелуі керек?

###014

Массасы 10 кг снарядтың траекториясының жоғарғы нүктесіндегі жылдамдығы 200 м/с. Жоғарғы нүктеде снаряд жарылып екіге бөлінеді. Массасы 3 кг бөлігі 400 м/с жылдамдықпен алғашқы бағытымен қозғалса, екінші бөлігі қандай жылдамдықпен қозғалады.

###015

Металл шарик 1 м биіктіктен болат платинаның бетіне түсіп, соқтығасқаннан кейін қайтадан 0,81 м көтеріледі. Шарик затын қалпына келтіру коэффициентін табыңыздар

16

Электр қасиеттері: өткізгіштік теориясы; оқшаулағыш өткізгіштер, асқынөткізгіштер

17

Оптикалық қасиеттері: мөлдір және мөлдір емес материалдар. Түс. Люминесценция. Оптикалық талшықтар және заманауи оптикалық құрылғылар. Лазерлер

18

Магниттік қасиеттері: магниттік материалдар. Ферромагниттер туралы жалпы ақпарат. Магниттік және магниттік материалдар және оларға қойылатын талаптар. Диамагнетиктер.

19

Қоршаған орта мен зат, энергия және ақпарат алмасатын ашық жүйелер. Тірі және жансыз табиғаттан алынған ашық жүйелердің мысалдары.

20

Кеплер заңдары.

21

Массалары $m_1=m_2=1$ кг екі шардың арақашықтығы R болғанда олардың арасындағы өзара гравитациялық әсер күші F тең. Бір біріне осындай қашықтықта орналасқан массалары 3кг және 2кг екі шардың тартылыс күші неге тең?

22

Механикалық кернеу. Юнг модулі.

23

Жартылай өткізгіштер қасиеттері

24

Кристалдардың жылу сыйымдылығы (Эйнштейн бойынша, Дебай бойынша). Ангармонизм және қатты заттардың жылулық кеңеюі.

25

Зарядтың сақталу заңы. Лоренц Күші.

26

Интегралдық және дифференциалдық формадағы Максвелл теңдеулері. Олардың физикалық мағынасы.

27

Фурье әдісі. Грин теоремалары.

28

Зарядталған бөлшектердің электромагниттік өрістегі қозғалысы.

29

Жазық монохроматикалық толқындар. Электромагниттік толқындар шкаласы.

30

Лоренц принципі.

31

Электр диполінің өрісі.

32

Галилейдің салыстырмалылық принципі. Галилейлік түрлендірулер.

33

Жылдамдықты қосудың релятивистік заңы.

34

Электростатика. Өткізгіштердің электростатикасы.

35

Диэлектриктердің электростатикасы.

36

Өткізгіштер мен диэлектриктерге әсер ететін күштер.

37

Асқынөткізгіштер және олардың сипаттамалары.

38

Гармоникалық осциллятордың нөлдік тербелістерінің энергиясын бағалау үшін координат пен импульс үшін анықталмағандық қатынасын қолдану.

39

Сфералық потенциалдық шұңқыр, гармоникалық осциллятордың нөлдік тербелістерінің энергиясы.

40

Атомның тұрақтылығын және анықталмағандық қатынасына негізделген ядроның ішінде электронды табу мүмкін еместігін түсіндіру. Туннельдік эффект және тосқауылдан тыс шашырау.

41

Энергия мен уақыт үшін анықталмағандық қатынасын қолдана отырып, микроәлем ішіндегі виртуалды бөлшектер туралы түсінікке кіріспе. Квант массасын бағалау. Микроәлемдегі виртуалды бөлшектер туралы түсінік.

42

Бөлшектер шоғырының үдеткіштері - синхротрондар мен синхрофазотрондар. Қарама-қарсы шоғырлардағы үдеткіштер. Бөлшектер шоғырларының сәулелік үдеткіштері - синхротрондар мен коллайдерлер. Үлкен адронды коллайдер.

43

Қатты денелердің (кристалдардың) жылу сыйымдылығының классикалық теориясы.

44

Спектрлік функцияның энтропиямен байланысы. Энтропия эволюциясы. Пригожин теоремасы, энтропия өндірісінің минимумы. Тепе-теңдіксіз және стационарлық күй.

45

Өткізгіштердің электр сыйымдылығы. Жазық конденсатор мен оңашаланған шардың электр сыйымдылығы. Конденсаторлар. Электр сыйымдылығының өлшем бірліктері.

46

Жарықтың толқындық және корпускулалық қасиеттерінің тәжірибелік дәлелі. Юнг тәжірибелері. Комптон эффектісі

47

Гамильтон теңдеулері

48

Магнит өрісіндегі электр өткізгіштіктің классикалық теориясы. Холл эффектісі. Магнит өрісіндегі күйлердің энергия деңгейлері және тығыздығы.

49

Жартылай өткізгіштердің кристалдық құрылымы. Электрондардың энергетикалық зоналары.

50

Рентген толқындарының дифракциясы. Электрондық дифракция. Атомдық және геометриялық құрылымдық факторлар.